

Bepillantás a Gyulai Nagycsaládosok Egyesületének életébe

Szerző: Kiss A. János

Szendreiné Dudás Ildikó, a Gyulai Nagycsaládosok Egyesületének elnöke (ne feledjük el mondani: maga is nagycsaládos) tulajdonképpen a „családok családjának” mindenese. Ám nem magára hagyatottan kell színesebbé, gazdagabbá tennie a mintegy ötven tagcsalád-családtag életét: éppen a nagycsaládok tagjai azok, akik az egymásról való gondoskodás „szakértői”.

– Egyesületünk a Nagycsaládosok Országos Egyesületéhez kapcsolódik, egy még nagyobb „családhoz” – mondta Szendreiné Dudás Ildikó. – Egyesületünk előtt is volt már nagycsaládos csoport Gyulán, mely a békéscsabaiakhoz kötődött, de egy idő után megszűnt. Aztán 2006 februárjában bejegyezték a mi egyesületünket. Addig is kötődtek családok Gyuláról az országos egyesülethez, de amikor létrehoztuk a magunkét, kibővültek vele a lehetőségeink helyben is. Mielőbb programokat szerveztünk a családoknak, s igyekeztünk alakítani az életünket. Egyre nehezebb olyan programokat találni, melyeken a családok együttesen tudnak részt venni, s lehetőségeket kínálhatunk a gyerekeknek. E lehetőségeket kutatjuk fel, illetve alakítunk ki ilyeneket magunk számára. Lehet ez például családi nap, farsang, húsvét, karácsony és sok minden más. Nagymértékben tudjuk egymást segíteni, mondjuk például kinőtt ruhák cserélgetésével. Ennek révén más egyesületekhez is tudunk kötődni. Tavaly országos találkozót szerveztünk Gyulán, ahová az egész országból érkeztek nagycsaládok. Azért tudtunk belevágni ennek megszervezésébe, mert kiforrott csapattal rendelkezünk. A Gyulai Civil Szervezetek Szövetsége segítségével dolgoztunk: háromezer ember érkezett akkor Gyulára.

– *Mennyi időre jöttek a vendégeik?*

– A közelebb lakók egy napig voltak itt, sokan két napig, például a pécsiek három napot, a székesfehérváriak egy hetet töltöttek Gyulán. Ez a rendezvény megmutatta, hogy összefogással sok minden elérhető. Egyedül a magunk ötven családjával, az ezen belüli „kemény maggal” nyilván nagyon nehéz lett volna.

– *Az ön fülének a tájékozatlanságomat árulhatja el a kérdésem: a nagycsalád hol kezdődik?*

– Három gyermeknél. De vannak pártoló tagjaink is, akik lehetőségeikkel, munkájukkal segítik a tevékenységünket. Úgynevezett várományos tagjaink is akadnak, akiknél egy-két gyermek már van, de szeretnének igazi nagycsaládosok lenni – ők a harmadik megszületésekor automatikusan annak minősülnek. Tiszteletbeli tagokat is felveszünk. Ők alkalmanként komoly segítséget nyújtanak vagy az anyagi lehetőségeikkel, vagy más módon. Minden évben várunk jelentkezéseket. Egyébként a nagycsaládos státust nem lehet „kinőni”: az unokákkal tovább bővül a család.

– *Ha a gyermekek szépen egyesével felnőtté lesznek, akkor megszűnik a nagycsaládos állapot? Mi van akkor, ha már csak két gyermek él a szülőkkel?*

– Egyáltalán nem szűnik meg a nagycsalád. Alapszabályunk szerint nagycsaládos az, aki három gyereket nevel vagy nevelt.

– *Mostanában a politika megpróbálja a maga esze szerint értelmezni a család fogalmát. Az önök megközelítésében csak a házastársak alkothatnak egy családot, vagy az élettársak, az egyedülálló szülő is?*

– Magunk között is tapasztaljuk, hogy tönkremehetnek házasságok, haláleset miatt valamelyik szülő egyedül maradhat a gyerekekkel. Ahol egy szülő egyedül neveli a gyermekét, még nagyobb szükség van a támogatásra. Természetesen az élettársak is alkothatnak

nagycsaládot. Olyan is létezik, hogy megszűnt másik kapcsolatuk után egymásra találnak párok, s ha gyermekeik száma összeadódik, egyből nagycsaládosok, akár többszörösen nagycsaládosok is lesznek. Ez utóbbira is tudunk példát mondani. Fontos megjegyeznem, hogy egy ilyen nagycsaládos egyesület nem képez szociális hálót, ezt nem is tudnánk vállalni. Hozzánk olyan nagycsaládosok jönnek, akik szeretnék olyan dolgokat megadni valamennyi gyereküknek, amik egy-két gyerek esetén biztosíthatók. Például, ha egy nagycsaládos valamennyi gyermekét el akarná vinni kézműves foglalkoztatóba, többszörös nagyságú díjat kellene előkerítenie. Az egyesületben ingyenesen is hozzájuthatnak hasonló foglalkozásokhoz. Mégpedig úgy, hogy működésre, programok finanszírozására adunk be pályázatokat. A cél az, hogy a családok tagjai egy kicsit kikapcsolódjanak. Idén már harmadjára is szeretnénk megrendezni a nyári táborunkat. Ez nem gyermekfelügyeletet jelent, mert igen színes programokról gondoskodunk a gyermekeknek, ez sokkal több, mint amennyit egy alaptábor biztosít. A családjaink várják a tábort, szinte természetes számukra, hogy van. A táborban biztonságban vannak a gyerekek, a nagyobbakat pedig arra is neveljük ott, hogy önállósodjanak, érezzenek felelősséget a kisebbek iránt. Persze ez alapvetően adott, hiszen a nagycsaládban eleve kialakul mindez, nem kell tanítani rá gyerekeket. A táborban öt-hat évesek is vannak, a jóval idősebb gyerekek már segítőként is részt vesznek az ottani életben.

– Sejtésem szerint a nagycsaládban élő gyerekeknek a tábor azt a többletet is kínálja, hogy a saját családon túli érintkezést is gyakorolhatják.

– Ezek a gyerekek eleve másként szocializálódnak: figyelnek egymásra, meg tudják becsülni az őket körülvevő dolgokat. E családok mindig igyekeznek tenni magukért. Elmennek „fóliába”, vagy akár takarítani, s megpróbálják a gyermekeiket arra nevelni, hogy kihasználják a lehetőségeiket, lássák meg a munka értékét, becsüljék meg azt, örüljenek a legkisebb dolgoknak is. Ha egymás között vannak e gyerekek, úgy nyilvánulnak meg, mintha mindig ismerték volna egymást. Figyelnek egymásra. A nagycsaládban élőkől toleranciát is lehet tanulni.

– Hol rendezik e táborokat?

– A civil szövetség a Béke sugárúti civil házban ad helyet számunkra. Sok programra pedig elmegyünk ide-oda. Az egyesület tagjai közül szinte mindenki ott tölt egy időt a szabadságából, önkéntesként. Közben a gyerekek is megtanulják építeni a saját közösségüket.

– Az egyesületi tagság egyes személyekhez, vagy a család egészéhez kötött?

– Mi a családot vesszük alapul. Ha elmegyünk Budapestre, egy válaszmányi gyűlésre, ott a megjelentek számát rögzítik. Most éppen negyvenkilenc család alkotja az egyesületünket. Egyébként éves tagsági díjunkt ötezer-ötszáz forint, ebből ezerkétszázat elutalunk az országos egyesületnek – tőlük kapjuk azokat az információkat, melyek révén előnyökhöz juthatnak tagjaink. Ilyeneket minden egyesület kijár, felkutat a saját környezetében. Gyulán például – bárhonnan is jönnek az országból – a nagycsaládos igazolvánnyal húsz százalék kedvezményt kapnak a fürdőbelépőből. Múzeumok, állatkertek, egyes rendezvények is kedvezményesen látogathatók nagycsaládos igazolvánnyal.

– *Hol van a „helyük”?*

– Az Esze Tamás utcai civil épületben is van egy irodánk, de a rendezvényeinkkel már kinőttük azt az épületet, ezért a programjainkat többnyire a Béke sugárúti civil házban rendezzük meg. Karácsonykor az ottani nagyterem is dugig volt.

– *Be kell vallanunk: akik nem vagyunk részesei az életüknek, keveset tudunk a nagycsaládokról.*

– A helyi sajtón keresztül próbálunk eljutni mindenkihez, igyekszünk meghirdetni a rendezvényeinket, propagálni a tudnivalókat. A tavalyi országos találkozó mutatta meg számunkra, hogy széles körben be kell mutatni az életünket. Az országos rendszerünk kis egységekből álló alapokra épül, s leginkább nem is felülről irányítják a munkát, hanem az egyesületek megszervezik a maguk programját, s átjárhatunk egymáshoz. Régiós programba Gyopárosfürdőn kapcsolódunk be. Felülről az összefogás lehetőségét teremtik meg, s központilag igyekeznek képviselni a nagycsaládosok érdekeit. Tudja, nem pénz mozgatja a mi szervezeti rendszerünket: kialakulnak kapcsolatok, melyek a kölcsönös segítségnyújtásban is megnyilvánulnak. Úgy is nevezhetnénk ezt: szívességbank...

– *Gondolom, se vagyoni helyzetnek, se iskolai végzettségnek, se hasonlónak nem kellene „belejárásniuk” az egyesületük életébe. Így van ez a valóságban is?*

– Itt azok az emberek vannak, akik megtalálták egy közösségben a számukra megfelelő

lehetőségeket. Tovább lehetne mindezt fejleszteni, ha kedvezőbb helyzetű nagycsaládok is csatlakoznának hozzánk. Akadnak egyesületek, ahol magasabb képzettségűek is megjelennek, s van, hogy tanult, módos emberek közösségi munkaként vállalnak részt az egyesületek munkájából. Persze a tehetősebb nagycsaládosok azt mondják: a többi nagycsaládos nélkül is boldogulnak. Kivételek nálunk is akadnak.

– *Ki szervezi az egyesületi programokat?*

– A program összeállítása előtt meg-megkérdezem, hogy a családok mit szeretnének csinálni. Persze a lehetőségeket ettől függetlenül magam is keresem. Tudom már, hogy a tagjaink közül ki, mit szeret csinálni, mire képes, s tudom, kire milyen munkát lehet bízni. Közben az emberek komoly önbecsülésre is szert tesznek.

– *Hány éves kortól viszik a gyerekeket a házi programjaikra? S van-e valamilyen felső „korhatár”?*

– A tizennégy-tizenhat éveseket már megkérjük, hogy figyeljenek a kicsikre, segítsék őket. Ezt szívesen vállalják.

– *Ha össze akarnánk foglalni, hogy miről szól a nagycsaládosok egyesülete, mit válaszolna rá?*

– Azt, hogy az életről, az anyaság tiszteletéről, a jövő generációért érzett felelősségről. S nem egymás kihasználásáról.